

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1922"

Személy

Szerző:

Cim: *Boedapester causeurieën*

Forrás:

Telegraaf

Amsterdam 1922. 12. 3.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

BOEDAPESTER CAUSERIEËN.

*De epidemie van de handkus
De volle trams en Magyaarsche
hoffelijkheid — Duel-zuchtigen*

(Van onzen correspondent.)

BOEDAPEST, 28 Nov. — Keze csókolom! Ik kus u de hand! Is er één woord, dat de Boedapester dame vaker hoort dan dit? De chauffeur zegt het, als hij, buigend, het autoportier opent, de liftboy in huis of hotel, de winkelbediende, de kellner, de huismeester, de vriend-des-huizes en de nauwelijks-voorgestelde, het dienstmeisje, de chef de réception in het groote restaurant, de ober, de krantenverkooper, de koetsier: zij allen zeggen: Keze csókolom.

Zij doen 't niet allen. Goddank! Want dan werd het een handkus-epidemie, die uit den aard der amusante zaak, wel steeds heviger om zich heen zou grijpen. De groote meerderheid zegt het alléén maar. De ondergeschikten wagen het niet tot de daad over te gaan: maar de in sociaal opzicht met de te handkussen schoone op één trede staanden laten geen gelegenheid voorbijgaan, vooral niet als het handje blank en klein is en wel gemanicureerd. Bescheidenheid is bij dien obligaten handkus yér te zoeken. Vóór den oorlog, heeft me een deskundige op dit gebied verteld, was het anders. Toen hoog men zich slechts over de hand der oudere dame, zonder deze daadwerkelijk met de lippen te beroeren, de goedbekende kuste men wel, maar met zóó voorname discretie, dat de kus haar als een ademtocht over de handrug streek, en het jonge meisje of de behandschoende hand kuste men in het geheel niet.

Nu is dat anders.

Lustig kust men er op los. Of de dame oud

dan wel jong is, of zij handschoenen draagt of niet — 't is alles hetzelfde: zij wordt gekust. Sommige vertegenwoordigers van het sterke geslacht hebben zelfs de gewoonte het hun met den rug naar boven toegestoken handje om te draaien en den kus in den handpalm te drukken, even onder de knoopjes van den handschoen, op het eenige plaatsje dus waar de hand onbedekt is. Zou dat vroeger als een eerste-rangs brutaliteit beschouwd zijn, tegenwoordig is dat enkel nog een vrijmoedigheid, die eerder 'n geveliden glimlach dan 'n strafend wenkbrauwfronsen te voorschijn roept.

Men moet niet denken, dat die handkusmanie een insing van natuurlijke hoffelijkheid is, verre van dien. Ware dat het geval, dan zou die hoffelijkheid óók wel op andere wijze blijken. In de tram bijvoorbeeld. Vol, overvol zijn de Boedapester trams vaak. Alle zitplaatsen zijn ingenomen, een lange rij passagiers hangt aan de lussen, de platvormen zijn sardinedoosjes en op de treeplanken, zich met één hand vasthoudend, staan nog een paar reizigers, die het opstapje naar boven niet meer maken konden. En het bordje „megtelt" (vol), wordt niet opgehangen; een tram is hier nooit vol, zoolang nog één voet rustpunt en één hand een koperen stang vindt. Maar de jongelui in zoo'n tram, die een zitplaats konden bemachtigen, denken niet aan opstaan voor 'n dame, ook niet als die oud of, wat zoo vaak voorkomt, zwaarbepakt is. Zij laten haar kalm aan de lus bengelen of platgedrukt worden op het balkon, als de conducteur zich door het menschenkluwen heen tracht te wringen om z'n kaartjes te verkoopen.

Zóó hoffelijk dat hij der schoone en zwakke sexe zijn plaats afstaat is de Boedapester niet, slechts als er handen te kussen vallen, is hij erbij.

Hoffelijkheid, het verdedigen van de eer en de rechten eener dame, heeft hier een heel anderen grond; de zucht tot het duel! Een duel is hier maar een kleinigheid. In de zaal van den befaamden schermmeester Santelli worden er dagelijks uitgevochten. En er is niet veel

voor noodig 'zich een uitdaging tot een tweegevecht op den hals te halen. Fixeer eens een dame, die zich in gezelschap van één of meer heeren bevindt: een soufflet en een visitekaartje zijn het bijna zeker gevolg.

Dezer dagen maakte ik nog een geval mee, dat, onschuldig an und für sich tot de ergste gevolgen had kunnen leiden. Met eenige kennissen, dames en heeren, was ik in een koffiehuis. Naast ons zat een ander vroolijk gezelschap. In den loop van een geanimeerd gesprek legde één der buurlieden zijn arm op de leuning van den stoel, waarop één onzer dames zat. De man deed het zonder eenig opzet, maar het was der dame, die in dien stoel leunen wilde en 't nu niet kon, onaangenaam. In Holland zou zij, of een harer begeleiders, den betrokkene verzocht hebben zijn hand te willen wegnemen, die dat met een „pardon" onmiddellijk zou gedaan hebben.

Zoo gaat dat in Hongarije niet. Naast de dame zat in dit geval een verwoed en bekwaam schermer. Nauw had zij hsm op den arm opmerkzaam gemaakt of hij fluisterde haar toe:

„Wilt U dat ik schandaal maak en hem een oorveeg geef?"

Wijl de dame geen Magyaarsche maar een buitenlandsche, een Noorsche was, keek zij er verrast en antwoordde:

„Om Gods wil niet. Er zijn toch wel vreedzamer wegen".

„Zooals u wilt" — antwoordde de Hongaar. Hij gaf, onder een „vergeef me" den stoel een ruk, zondt de onschuldige boosdoener bijna achterovertuimelde en zei luid genoeg, om verstaan te worden: „Zulke onbeschaamdheden verdienen heel iets anders."

Was de ander een goed schermer geweest, dan was de oorveeg nu niet uitgebleven. Zij was trouwens geprovoceerd, en zou met genoegen ontvangen zijn. De ander deed echter niets en daarmee was 't geval natuurlijk „erledigt". 't Had ook anders kunnen gaan.

Maar is dit hoffelijkheid? Ten deele misschien, maar ten kleinsten deele. Het begrip „eer", omgeven van den stralenkrans van het

si házinyomda 1922

duel, speelt een veel grootere rol. En de Hongaarsche vrouw laat graag om zich vechten.

Een mijner vrienden, knappe jonge man, die een doctoraat „sub auspiciis regis” verwerven zou — als er maar een koning was — was verloofd met een zwartoogige heetbloedige echte Magyaarsche. Een „schneidige” luitenant maakte haar het hof. En het meisje was voor den „strammen” jongen kerel, die moedig den aanval reed, niet ongevoelig. Wat had de verloofde nu moeten doen? Hij had zijn mededinger moeten uitdagen om hem met de punt van zijn sabel even te teekenen. Dan had hij 't meisje behouden. Nu verloor hij het.

En hij heeft een duren eed gezworen, dat hij zich zò duchtig bij Santelli zal oefenen, dat geen man 't meer wagen zal naar zijn uitverkorene de oogen op te heffen. Niet de eigenschappen van geest en krakter zijn het, die de Magyaarsche vrouw 't eerst en 't meest boeien; naast die, misschien nog vòòr die, is een stevige dosis mannelijkheid noodzakelijk. En waarin kan zich het bezit daarvan beter uiten dan in een reeks succèsvol bevochten duels? Het is wel, verboden — het duel. En als men z'n tegenstander doodt moet men ook werkelijk brommen. Maar men wordt slechts veroordeeld tot staatsgevangenis. Dat is om te beginnen geen ont-eerende straf. En dan staat het den gevangene vrij op eigen kosten te eten wat hij verkiest; hij mag brieven schrijven, lezen, bezoeken ontvangen: de straf bestaat in vrijheidsberoving zonder verdere onaangenaamheden. Die straf wordt niet toegepast als de tegenstander op onregelmatige wijze gedood is; de regelen van het ridderlijke tweegevecht moeten in acht genomen zijn. Heeft men daartegen gezondigd dan is men: moordenaar.

Het duel is populair. Iedereen duelleert. Tot de minister van Justitie, die toch voor de naleving der wetten in de eerste plaats zorg dient te dragen, toe. Waar dat zoo is, valt 't licht te begrijpen hoe 'n doode letter die duellwet is. 't Eigenrechter zijn steekt den Magyaaren nog wel heel diep in het snelle Aziatische, maar thans zeer gemengde en gecultiveerde, bloed.